

ГЛУХІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ОЛЕКСАНДРА ДОВЖЕНКА

Навчально-науковий інститут педагогіки і психології
Кафедра теорії і методики початкової освіти

СИЛАБУС навчальної дисципліни РЕАЛІЗАЦІЯ КОНЦЕПЦІЇ НУШ У ПОЧАТКОВІЙ ОСВІТІ

Код дисципліни	ОК. 9
Освітній рівень	Третій (освітньо-науковий) рівень вищої освіти
Статус дисципліни	Обов'язкова
Галузь знань	01 Освіта / Педагогіка
Спеціальність	013 Початкова освіта
Освітньо-наукова програма	«Початкова освіта»
Обсяг дисципліни	3 кредити ECTS (90 академічних годин)
Види аудиторних занять	лекції, практичні/семінарські заняття
Форми контролю	Залік

Інформація про викладача

Викладач (ПІБ, науковий ступінь, вчене звання, посада)	Вашуленко Микола Самійлович, доктор пед. наук, професор, професор кафедри теорії і методики початкової освіти
Контактний телефон	0508139968
E-mail:	kafpipo@gmail.com
Профіль викладача	http://gnpu.edu.ua/index.php/ua/pro-universytet/naukovo-pedahohichni-pratsivnyky/290-vashulenko-mykhola-samiylovych
Консультації	щочетверга 14.00-15.00

м. Глухів, 2022-2023 навчальний рік

1. Анотація курсу

Навчальна дисципліна «Реалізація концепції НУШ у початковій освіті» вивчається здобувачами третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти в третьому семестрі на другому році навчання. Опанування цього освітнього складника зумовлено необхідністю підготовки висококваліфікованого, конкурентоспроможного педагога, викладача, науковця, який вправно володіє загальними і фаховими компетентностями та соціальними навичками, здатного до розв'язання комплексних проблем у сфері професійної діяльності, науки та/або інновацій, розширення та переоцінки знань і професійної практики, здійснення наукової, педагогічної роботи в закладах першого рівня загальної середньої освіти та вищої освіти.

Освітній процес охоплює лекційні та практичні заняття, виконання самостійних робіт, підсумковий контроль (залік).

Місце дисципліни в програмі навчання:

Дисципліна «Реалізація концепції НУШ у початковій освіті» включено до нормативного складника підготовки здобувачів освіти.

Метою викладання навчальної дисципліни «Реалізація концепції НУШ у початковій освіті» є опанування комплексом знань, умінь, навичок і здатностей, необхідних для виконання професійних функцій відповідно до стратегічної ідеї реалізації концепції НУШ в освітній простір початкової та вищої освіти.

Основними **завданнями** навчальної дисципліни є:

1. здійснити аналіз змісту концепції НУШ, обґрунтувати передумови, чинники, фактори розроблення й ефективної її реалізації в освітній простір початкової та вищої освіти з урахуванням викликів сьогодення;
2. усвідомлення ролі знань про світові тенденції вдосконалення професійної підготовки майбутніх учителів початкової школи в компетентнісній площині;
3. формування всебічної обізнаності здобувачів освіти про вітчизняні сучасні тенденції щодо вимог до професійної підготовки майбутніх учителів початкової школи відповідно до змісту концепції НУШ;
4. вивчення нормативно-регулятивних шляхів реалізації концепції НУШ в початковій освіті;
5. опанування комплексом знань і вмінь застосування системи закономірностей, принципів, сучасних підходів, методів, засобів і прийомів планування, організації та реалізації освітнього простору початкової та вищої освіти згідно з вимогами концепції НУШ.
6. формування системи знань про базові методологічні підходи, що забезпечують розвиток професійної компетентності фахівців початкової та вищої освіти відповідно до змісту концепції НУШ;
7. усвідомлення ролі компетентнісного підходу як пріоритетного чинника реалізації стратегічної мети концепції НУШ в початковій освіті.

Міжпредметні зв'язки: вивчення ОК «Реалізація концепції НУШ у початковій освіті» пов'язане із такими навчальними дисциплінами – «Психологія та педагогіка вищої освіти з методикою викладання», «Компетентнісно орієнтована початкова освіта».

У результаті вивчення освітнього компонента аспірант повинен набути низки **компетентностей:**

Інтегральна компетентність: здатність продукувати нові ідеї, розв'язувати комплексні проблеми професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності у сфері початкової освіти, застосовувати методологію наукової та педагогічної діяльності, а також проводити власне наукове дослідження, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення.

Загальні компетентності згідно до вимог освітньо-наукової програми:

ЗК 1. Здатність розв'язувати комплексні проблеми у сфері початкової освіти й на межі спеціальностей на основі системного наукового світогляду та загального культурного кругозору із дотриманням принципів професійної етики та академічної доброчесності.

ЗК 8. Здатність генерувати нові ідеї (креативність), виявляти ініціативу (лідерство) та підприємливість, ефективно діяти в команді.

Спеціальні компетентності:

СК 1. Здатність інтегрувати знання з різних галузей, планувати та виконувати оригінальні дослідження, досягати наукових результатів, які створюють нові знання у сфері початкової освіти й на межі спеціальностей і можуть бути опубліковані у провідних наукових виданнях освітньої галузі та суміжних галузей, бути визнаними на національному та міжнародному рівнях.

СК 2. Здатність застосовувати сучасні методи та інструменти досліджень, цифрові засоби, інструменти, ресурси й технології для провадження досліджень і створення інновацій у сфері початкової освіти, а також в освітній діяльності.

СК 3. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми дослідницького характеру в сфері початкової освіти, оцінювати та забезпечувати якість виконуваних досліджень

СК 4. Здатність ініціювати, розробляти і реалізовувати комплексні інноваційні проекти у сфері початкової освіти та дотичні до неї міждисциплінарні проекти, лідерство під час їх реалізації.

СК 5. Здатність до навчання впродовж життя, безперервного саморозвитку та самовдосконалення.

СК 7. Здатність поцінювати й пропагувати високу культуру професійної комунікації, вільно послуговуватися нормами наукового мовлення, розвивати й удосконалювати чуття мови в собі та інших учасників наукового, освітнього дискурсів, усвідомлювати їх цінність, ефективність і важливість, стежити за новітніми публікаціями та нормативними виданнями в початковій і вищій освіті

СК 8. Здатність до застосування комплексного підходу у виявленні, формулюванні та розв'язанні завдань і проблем початкової та вищої освіти; планувати та управляти часом підготовки дисертаційного дослідження, впроваджувати здобуті результати у вітчизняну систему освіти.

СК 10. Здатність організувати освітній процес на першому рівні (початкова освіта) повної загальної середньої освіти та ЗВО на засадах компетентнісно орієнтованого підходу.

СК 13. Здатність застосовувати знання основ психолого-педагогічної діяльності, традиційні та інноваційні форми, методи навчання й викладання, педагогічні технології в освітній діяльності.

Програмні результати навчання:

ПРН 1. Розв'язувати комплексні проблеми професійної діяльності, науки та/або інновацій у сфері початкової освіти й на межі спеціальностей, створювати передові концептуальні та методологічні знання, реалізовувати інновації відповідно до вимог Концепції НУШ та компетентнісного підходу.

ПРН 3. Формулювати й перевіряти гіпотези, використовувати для обґрунтування висновків належні докази, узагальнювати результати теоретичного аналізу, емпіричних досліджень у сфері початкової освіти.

ПРН 4. Глибоко розуміти загальні принципи та методи педагогічних наук, а також методологію наукових досліджень, застосовувати їх у власних дослідженнях у сфері початкової освіти та у викладацькій практиці з дотриманням норм професійної та академічної етики.

ПРН 5. Аналізувати стан і прогнозувати розвиток початкової освіти в Україні та поза її межами, пропонувати ефективні рішення щодо вирішення проблем початкової освіти, оцінювати результати впровадження інновацій.

ПРН 7. Застосовувати сучасні методи й інструменти наукових досліджень та інноваційної діяльності для отримання нових знань та/або розв'язання комплексних проблем у сфері початкової освіти й у дотичних міждисциплінарних напрямках, для саморозвитку та самовдосконалення впродовж життя.

ПРН 9. Розробляти й досліджувати концептуальні моделі освітніх процесів і систем, їх наукове, навчально-методичне та нормативне забезпечення, організувати освітній процес у закладах фахової передвищої та вищої освіти.

ПРН 12. Організувати теоретичне та експериментальне дослідження в галузі вищої та початкової освіти, визначати завдання дослідницького пошуку та ефективно планувати час для отримання необхідних результатів; проектувати, конструювати, організувати й аналізувати власну дослідницько-пошукову діяльність і формулювати власні авторські висновки, пропозиції та рекомендації.

ПРН 13. Проектувати зміст навчання, розроблення та використовувати дидактичні засоби методичного супроводу навчального заняття у вищій та початковій школі, здійснювати діагностику якості освіти.

ПРН 15. Управляти складною професійною діяльністю та проектами в умовах вищої та початкової освіти, виробляти та ухвалювати рішення в непередбачуваних професійних контекстах; інтегрувати та використовувати предметні знання як основу змісту освітніх галузей Державного стандарту початкової освіти та трансформувати їх на міжпредметній основі.

ПРН 17. Дбати про власну комунікативну культуру, усвідомлювати необхідність її збагачення та постійного вдосконалення, прагнути до безперервного саморозвитку та самовдосконалення, побудови кар'єри, командної взаємодії.

Технічне й програмне забезпечення/обладнання:

Windows 7, MozillaFirefox, MS Office 2010; OpenOffice.org (11); доступ до електронних журналів бібліотеки; доступ до електронних бібліотечних ресурсів світу; комп'ютер, проектор, інтерактивна дошка.

2. Організація навчання.

Надається перевага інноваційним формам занять та методам навчання, викладання, оцінювання. Серед методів навчання: *словесні методи* (розповідь, бесіда, дискусія, пояснення, диспут, інструктаж, генератор думок, есе, дослідницький діалог, модерування, наукова полеміка, науковий огляд); *наочні методи* (ілюстрування, демонстрування, самостійне спостереження); *практичні методи* (вправа, робота з інформаційними джерелами, практичні, лабораторні, дослідні роботи, тренінг); *методи інноваційних технологій* (методи проектної діяльності, методи проблемного навчання, методи інтерактивного навчання).

Форми оцінювання ОК: усна (бесіда, доповідь, повідомлення, коментар опорного конспекту тощо), письмова (самостійна робота за варіантами), тестова (за закритими тестами, відкритими тестами, тестами на зіставлення, на пошук помилки тощо), підсумковий контроль (залік).

Назва теми	Кількість годин відведених на:		
	Аудиторні заняття		
	ЛК	ПР/С	СРС
Змістовий модуль 1. «Теоретико-методологічні засади концепції НУШ»	6/2	6/2	25/35
<i>Тема 1</i> «Передумови розроблення, мета, періодизація реалізації концепції НУШ».	1	1	6/8
<i>Тема 2</i> «Методологічні основи змісту й реалізації концепції НУШ».	1	1	6/9
<i>Тема 3</i> «Закономірності й принципи реалізації стратегічної ідеї концепції НУШ».	2	2	6/9
<i>Тема 4</i> «Ключові компетентності здобувачів загальної середньої освіти».	2/2	2/2	7/9
Змістовий модуль 2. «Шляхи реалізації концепції НУШ у початковій школі»	10/4	8/2	35/45
<i>Тема 5</i> «Державний стандарт початкової освіти – нормативний регулятор реалізації концепції НУШ у початковій школі».	2	1	7/9
<i>Тема 6</i> «Професійні та державні стандарти з підготовки здобувачів вищої освіти за освітніми ступенями зі спеціальності 013 Початкова освіта в контексті реалізації концепції НУШ».	2/2	1	7/9
<i>Тема 7</i> «Забезпечення якості освіти шляхом оновлення типових навчальних програм з вивчення освітніх галузей у початковій школі відповідно до	2/2	2/2	7/9

змісту концепції НУШ».			
<i>Тема 8</i> «Особливості системи оцінювання програмних результатів навчання здобувачів початкової освіти».	2	2	7/9
<i>Тема 9</i> «Створення освітнього середовища в початковій школі відповідно до вимог і змісту концепції НУШ».	2	2	7/9
Всього	16/6	14/4	60/80

3. Система оцінювання

Оцінювання здійснюється за 100-бальною шкалою ЄКТС. Система оцінювання результатів навчання ґрунтується на накопичуванні балів за виконання відповідних видів роботи:

Розподіл балів за видами робіт

Поточне оцінювання та самостійна робота											Сума
Змістовий модуль 1					Змістовий модуль 2						100
T1	T2	T3	T4	CP	T5	T6	T7	T8	T9	CP	
5	5	5	5	25	5	5	5	5	5	30	
Підсумковий контроль											залік

Примітка: T1, T2, ... T9 – тема, CP – самостійна робота.

Поточний контроль рівня знань аспірантів передбачає перевірку його рівня підготовленості до виконання конкретної роботи. Поточний контроль здійснюється за напрямками:

- контроль за систематичністю й активністю роботи на практичних заняттях;
- контроль за виконанням завдань для виконання поза межами аудиторних занять;
- контроль за рівнем засвоєння та творчого опрацювання матеріалу, передбаченого на самостійне опрацювання.

Критерії оцінювання

Форма роботи	Критерії оцінювання
Усна співбесіда	– відповідність змісту; – повнота і ґрунтовність викладу; – термінологічна коректність;
Виконання практичних завдань	– точність виконання

Підсумковий контроль знань аспірантів здійснюється в кінці семестру у формі заліку за підсумками роботи в семестрі.

Шкала оцінювання

За школою ECTS	За 100 бальною шкалою ECTS	Значення оцінки за рівнями сформованості ЗК, ФК, ПРН
A	90-100	Високий рівень володіння сформованими компетентностями, ПРН
B	82-89	Достатній рівень володіння ЗК, СК, ПРН
C	74-81	Середньо-достатній рівень володіння ЗК, СК, ПРН
D	64-73	Середній рівень володіння ЗК, СК, ПРН
E	60-63	Рівень оволодіння ЗК, СК, ПРН нижче середнього
FX	35-59	Низький рівень сформованості ЗК, СК, ПРН
F	1-34	Дуже низький рівень сформованості ЗК, СК, ПРН

4. Політика курсу:

Базується на основних засадах академічної доброчесності та відкритості.

5. Інформаційне забезпечення

Базові інформаційні джерела:

1. Вашуленко М. С., Васильківська Н. А., Дубовик С. Г. Українська мова та читання: підручник для 4 класу загальної середньої освіти (у 2 частинах). Ч. 1. Київ : Видавничий дім "Освіта", 2021. 168 с.
2. Вашуленко М.С., Вашуленко О.В. Українська мова. Буквар: підруч. для 1 кл. закладів загальної середньої освіти (у 2-х частинах) Ч. 1. Київ, 2018. 112 с.
3. Вашуленко М.С., Дубовик С. Г., Васильківська Н. А. Навчання української мови в 3 класі. Київ : Видавничий дім "Освіта", 2020. 160 с.
4. Вашуленко М. С., Зенченко Т. Ф. Підготовка майбутніх учителів початкових класів до викладання мовно-літературної освітньої галузі. *Вісник Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка*. Вип. 3 (50). 1 част. Глухів, 2022. С. 78–85.
5. Вашуленко М.С. Лінгводидактичні засади створення підручників з української мови для початкової школи. *Вісник Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка* : зб. наук. праць. 2021. № 3 (47). С. 71–77.
6. Вашуленко М.С. Українська мова і мовлення в початковій школі: Метод. посіб. Київ, 2018. 400 с.
7. Кравченко-Дзондза О. Е. Компетентнісна парадигма підготовки майбутнього вчителя початкової школи. *Молодь і ринок: щомісячний науково-педагогічний журнал*. 2017. № 10 (153). С. 84–90.
8. Професійно-педагогічна підготовка майбутнього вчителя початкового загальноосвітнього навчального закладу в умовах Нової української школи (1 частина): монографічна збірка (колектив авторів С. Ф. Одайник, Л. Є. Петухова, Є. О. Співаковська, Б. М. Андрієвський, О. М. Пинзеник, Л. А. Пермінова, Т. І. Молнар, В. В. Ляпіна, І. В. Воронюк, Н. В. Кабельнікова) / за ред. Л. А. Пермінової. Херсон: Атлант, 2018. 158 с.
9. Професійна підготовка майбутніх учителів початкової школи: компетентнісний та інтегративний підходи: монографія / за наук. ред. Л. Я. Бірюк. Суми: Вінніченко М. Д., 2019. 382 с.
10. Організація освітнього процесу в початковій школі: Загальні методичні рекомендації щодо навчання української мови в 3 класі / М.С. Вашуленко, Н.А. Васильківська, С.Г. Дубовик Харків: Вид-во "Ранок", 2020 С. 33–41.
11. Pinheiro M. M., Estima A., Marques S. Evaluating the Gaps and Intersections Between Marketing Education and the Marketing Profession. IGI Desiminator of Knowledge, 2019. 252 p.
12. Salmons M., Partlo M., Kaczynski D., & Leonard S. Developing Culturally Competent Teachers: An International Student Teaching Field Experience. *Australian Journal of Teacher Education*. 2015.
13. Vašutová J., Spilková V. Teacher Education in Czech Republic. *Valentič Zuljan M.; Vogrinc, J. European Dimensions of Teacher Education Similarities and Differences*. Ljubljana: Faculty of Education, University of Ljubljana, 2011
14. Wildova R. Training Primary School Teachers – Issues and Trends Republic. *Procedia – Social and Behavioral Sciences*. 2014. Vol. 141. P. 1112–1115.
15. Wolk Zd., Góra Z. Edukacja w perspektywie integrowania się Europy Wydaw. Wyższej Szkoły Pedagogicznej im. Tadeusza Kotarbińskiego, 2000. 163 s.

Допоміжні інформаційні джерела:

1. Гаврілова Л. Науково-методологічні підходи до аналізу професійної компетентності майбутніх учителів початкових класів. *Професіоналізм педагога: теоретичні й методичні аспекти*: зб. наук. праць. 2015. Вип. 2. С. 7–16
2. Митник О. Я. Теоретико-методичні основи підготовки майбутнього вчителя до формування культури мислення молодшого школяра: автореф. дис. ... д-ра пед. наук: 13.00.04 / Нац пед. ун-т ім. М. П. Драгоманова. Київ, 2010. 42 с.
3. Настенко Л. Г. Педагогічні умови культурологічної підготовки майбутнього вчителя: дис. ... канд. пед. наук: 13.00.04. Київ, 2002. 255 с.

4. Оліяр М. П. Теорія і практика формування комунікативно-стратегічної компетентності майбутніх учителів початкових класів: монографія. Івано-Франківськ: Сімик, 2015. 500 с.
5. Осадченко І. І. Методологія дослідження професійної підготовки майбутніх учителів початкової школи у контексті застосування сучасних технологій навчання. *Теорія та методика навчання та виховання*: зб. наук. праць Харківського нац. пед. університету імені Г. С. Сковороди / за заг. ред. член-кор. НАПН України А. В. Троцько. Харків: ХНАДУ, 2015. Вип. 38. С. 99–109.
6. Ткаченко О. М. Формування етнопедагогічної компетентності вчителя початкових класів у контексті культурологічного підходу в освіті. *Наукові записки. Серія: Педагогічні науки*. 2019. № 134. С. 17–21
7. Хомич Л. О. Професійно-педагогічна підготовка вчителя початкових класів. Київ: Магістр-S, 1998. 199 с.
8. Хоружа Л. Л. Етична компетентність майбутнього вчителя початкових класів: теорія і практика: монографія. АПН України, Ін-т педагогіки АПН України. Київ: Преса України, 2003. 320 с.
9. Шустова Н. Ю. Формування у майбутніх учителів початкової школи здатності до професійного саморозвитку у процесі фахової підготовки: дис. ... канд. пед. наук: 13.00.04 / Вінниц. держ. пед. ун-т. Вінниця, 2017. 280 с.
10. Шпиталевська Г. Р. Підготовка майбутніх учителів початкових класів до формування у молодших школярів загальнокультурної компетентності: автореф. дис. ... канд. пед. наук: 13.00.04 / Республіканський вищий навчальний заклад «Кримський гуманітарний університет». Ялта, 2013. 20 с.
11. Шурина О. І. Формування емпатійної культури майбутніх учителів початкових класів у фаховій підготовці: автореф. дис. ... канд. пед. наук: 13.00.04 / Житомир. держ. ун-т ім. І. Франка. Житомир, 2014. 20 с.
12. Ярошинська О. О. Теоретичні і методичні засади проектування освітнього середовища професійної підготовки майбутніх учителів початкової школи: дис. ... д-ра. пед. наук: 13.00.04 / Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини. Умань, 2015. 544 с.

Інформаційні ресурси:

1. Гулай О.І. Компетентнісний підхід як основа нової парадигми освіти. URL: http://www.nbu.gov.ua/old_jrn/e-journals/Vnadps/2009_2/09goinpo.pdf
2. Державний стандарт початкової освіти: Постанова Кабінету Міністрів України від 21 лютого 2018 року № 87. Дата оновлення: 16.08.2019. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show>
3. Закон України «Про вищу освіту». URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>
4. Закон України «Про інноваційну діяльність». URL: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/40-15>
5. Закон України «Про наукову і науково-технічну діяльність». URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/848-19>
6. Закон України «Про освіту» [електронний ресурс]. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1060-12>
7. Концепція розвитку освіти України на період 2015–2025 років. URL: <http://old.mon.gov.ua/ua/prviddil/1312/1390288033/141467279>
8. Концепція розвитку педагогічної освіти: наказ Міністерства освіти України від 16.07.2018 № 776. URL: <https://mon.gov.ua/ua/npa/pro-zatverdzhennya-konceptsiyi-rozvitku-pedagogichnoyi-osviti>
9. Національна рамка кваліфікацій: Постанова Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 р. № 1341. Дата оновлення: 02.07.2020 року. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1341-2011-%D0%BF>
10. Професійний стандарт на професію «Вчитель початкових класів закладу загальної середньої освіти: Наказ Міністерства соціальної політики України від 10 серпня 2018 року № 1143. Дата оновлення: URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show>
11. Про затвердження Національної рамки кваліфікацій / Постанова Кабінету

Міністрів України від 23 листопада 2011 року № 1341. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1341-2011-%D0%BF>

12. Про затвердження Методичних рекомендацій щодо організації освітнього простору Нової української школи: наказ Міністерства освіти і науки України № 283 від 23 березня 2018 р. URL: <https://imzo.gov.ua/2018/03/25/nakaz-mon-vid-23-03-2018-283-pro-zatverdzhennya-metodychnyh-rekomendatsij-schodo-orhanizatsiji-osvitnoho-prostoru-novoji-ukrajinskoji-shkoly>
13. Про затвердження Примірного переліку засобів навчання та обладнання навчального і загального призначення для навчальних кабінетів початкової школи: наказ МОН від 13.02.2018 №137. URL: <https://elizlabs.com.ua/ua/nakazi/n137>
14. Розпорядження Кабінету Міністрів України «Про схвалення Концепції розвитку національної інноваційної системи». URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/680-2009-%D1%80>
15. Яким має бути вчитель Нової української школи. Визначено компетентності вчителів початкової школи, необхідні для навчання учнів перших класів у 2018/2019 і 2019/2020 навчальних роках. URL: <https://vberzosvita.gov.ua/news>